

Melding om virksomheten i Statistisk Sentralbyrå i 1964

1. Innledning

Statistisk Sentralbyrå fikk for 1964 bevilget fire nye organiserte stillinger. Dette gjorde det mulig blant annet å make utvidingen av arbeidet med den løpende statistikk som følge av veksten i folketallet, økingen i tallet på bedrifter og stigningen i omfanget av produksjon og omsetning.

I serien Norges offisielle statistikk sendte Byrået i 1964 ut 59 publikasjoner med i alt 5 507 trykksider. Av disse publikasjonene var 27 trykte, 30 stensilerte og 2 offsetpublikasjoner. Andre statsinstitusjoner sendte ut 5 publikasjoner i 1964 i denne serien. I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå ble det sendt ut 3 trykte publikasjoner med i alt 102 trykksider. Byrået gjorde ferdig i manuskript 30 trykte, 29 stensilerte og 2 offsetpublikasjoner. I 1963 ble det gjort ferdig 25 trykte, 20 stensilerte og 4 offsetpublikasjoner.

I hver av seriene Statistisk månedshefte og Månedssstatistikk over utenrikshandelen ble det som tidligere sendt ut 12 hefter med i alt 1 669 trykksider.

Det ble sendt ut 459 meldinger i serien Statistisk ukehefte og 295 pressemeldinger i serien Aktuell statistikk. De tilsvarende tall for 1963 var 381 og 280.

Byråets bibliotek ble i 1964 besøkt av 2 780 personer (2 140 personer i 1963). Det ble utført 4 363 referanser og ekspedisjoner og 6 518 utlån. De tilsvarende tall for 1963 var henholdsvis 3 179 og 5 001.

Som i tidligere år er det arbeidd med forenkling av både manuelle og maskinelle arbeidsrutiner m.m. Innenfor de begrensede muligheter som Byråets nåværende maskinpark gir, er det oppnådd ytterligere automatisering av statistikkproduksjonen ved utstrakt overgang til magnetbåndsortering, direkte utkjøring av tekstede manuskripttabeller, bruk av magnetbånd istedenfor hullkort til oppbevaring av statistiske data m.m. Byråets offsettrykkeri ble i 1964 bygd ut med en ny, større maskin. Anskaffelsen var et ledd i arbeidet med å rasjonalisere trykningsarbeidet i tilknytting til automatiseringen av tabellutskrivningen. Ved fotografisk overføring av maskintabeller til offsettrykking vil vanlig setting og korrekturlesing kunne sløyfes. Omlegging til mer effektive arbeidsrutiner viste også i 1964 besparelser i bearbeidingstiden for en del statistikk.

I samband med bedriftstellingene ble det foretatt kontroll og oppretting av Byråets sentrale bedrifts- og foretaksregister.

Byrået hadde også i 1964 en punchegruppe på Kongsvinger. Gruppen bestod gjennomsnittlig av 10 funksjonærer.

Vinteren 1963-64 ble det i stedet for det frivillige utdanningskurs for fullmektiger og assistenter holdt et fortsettelseskurs for funksjonærer med eksamen fra de tre første utdanningskursene. Det deltok i alt 10 funksjonærer på kurset. Avdelingen for sentral databearbeiding arrangerte ulike kurs for 12 av avdelingens funksjonærer og for 17 funksjonærer fra andre kontorer i Byrået. I alt 15 av avdelingens funksjonærer deltok i kurs utenfor Byrået.

2. Befolknings- og helsestatistikk

På områdene befolknings- og helsestatistikk ble bildet i 1964 dominert av arbeidet med publiseringen av resultater fra folketellingen 1960 og oppbyggingen av det sentrale personregister. I samband med registerarbeidet ble det fastsatt et system for personnummerering som kan brukes ved all personregistrering i landet. Folkeregistrene er meddelt hvilket personnummer hver enkelt innbygger er blitt tildelt. Det faste nummer-system for personer vil lette samarbeidet mellom bedrifter og de offentlige institusjoner som bedriftene er pålagt å gi opplysninger til. Bruken av numre bør også kunne fremme rasjonaliseringstiltak innen den offentlige administrasjon og forhåpentlig etter hvert redusere publikums oppgaveplikt. For statistikkproduksjonen vil det sentrale personregisteret gi muligheter for en mer omfattende og detaljert statistikk, først og fremst når det gjelder personstatistikken.

Sykehusstatistikken ble lagt om og utvidd, idet det for 1963 ble hentet inn oppgave over sykesenger og pasientbelegg på de enkelte avdelinger, og dessuten detaljerte oppgaver over personalet.

Statistikken over alvorlig sinnslidende ble brakt i samsvar med den nye lov om psykisk helsevern. I statistikken for 1963 har en også tatt i bruk en ny diagnoseliste som er sammenliknbar med den internasjonale liste for psykiske sykdommer. I samband med omleggingen ble statistikken over alvorlig sinnslidende noe utvidd.

Statistikken over dødsårsaker er for årene omkring folketellingen i 1960 blitt bearbeidd slik at den får fram de regionale forskjeller i dødelighet.

De ymse oppgaver innenfor befolknings- og helsestatistikk ble ellers stort sett løst på samme måte som tidligere. Det kan spesielt nevnes at statistikken for de fødte ble offentliggjort vesentlig tidligere enn før. I

året arbeidet en med planer om omlegging av statistikken. Denne omlegging vil bli satt i kraft når det sentrale personregister er ferdig oppbygd.

3. Sosial-, retts- og undervisningsstatistikk

I 1964 ble det for første gang publisert statistikk over husmorvikarvirksomhet og hjemmesykepleie og over adopsjoner.

Bearbeidingen av barnevernsstatistikken ble lagt om. Det har ført til at statistikken er blitt offentliggjort vesentlig tidligere enn før.

I løpet av året ble det arbeidd med opplegg til en ny statistikk over sosialhjelp. Det er meningen at oppgavene til denne statistikken skal hentes inn fra og med 1966.

Det ble også utarbeidd opplegg til en undersøkelse over behandlingstiden i straffesaker. Oppgavene til denne undersøkelsen vil sannsynligvis bli hentet inn i samband med oppgavene til reaksjonsstatistikken for 1965.

Statistikken over forsorgsstønad og kommunal trygd ble offentliggjort om lag tre måneder tidligere enn før.

Det lyktes også å framskynde undervisningsstatistikken i betydelig grad. Innenfor dette felt er det fastsatt en ny arbeidsrutine for studentstatistikken.

4. Næringsstatistikk

Arbeidet med den fullstendige jordbrukstellingen pågikk også i 1964. Femte publikasjon (oversiktsheftet) forelå trykt i begynnelsen av året, og det ble utarbeidd manuskript til en publikasjon om aldersstruktur og yrkesforhold i jordbruket. I 1964 ble det videre foretatt en utvalgsundersøkelse av bruksenheter med over 5 dekar jordbruksareal som i perioden 1959-1964 ble borte som særskilte driftsenheter.

Bearbeidingstiden for den årlige representative jordbrukstellingen ble kortet inn, og både de foreløpige og endelige resultater ble offentliggjort om lag en måned tidligere enn før. Nytt ved tellingen i 1964 var totaltelling av bruk med stort svinehold (over 100 dyr) og hønsehold (over 500 voksne høns).

I de senere år har foreløpige oppgaver over hagebruksavlingene vært gitt i november. Oppgaver over jordbruksavlingene har vært gitt som en samlet oversikt i januar-februar året etter. For 1964-avlingen gikk en over til å gi resultater for de ymse jordbruksavlinger etter hvert som de forelå. Oppgaver over høyavlingen ble offentliggjort i begynnelsen av november og for poteter, rotvekster og grønnfôr i desember.

Innhenting av fortløpende månedsoppgaver for bedekning av svin ble satt i gang i 1963 og har fortsatt i 1964. Det er vanskelig å få oppgavene inn så hurtig og fullstendig som ønskelig, men Byrået har likevel kunnet gi foreløpige månedstall som antas å være av tilfredsstillende kvalitet. Det ble i 1964 også utarbeidd totaltall for bedekninger i de siste årene. En tar sikte på å fortsette med dette.

Publikasjonen Jordbruksstatistikk ble lagt om i 1964. Alle tabeller (også de tidligere teksttabeller) ble samlet i et tabellavsnitt, og det ble samtidig foretatt en revisjon av tabellutforming m.m. Tekstavsnittet er gjort kortere og mer konsentrert.

Arbeidet med jaktstatistikken ble forsert i 1964. Rovviltstatistikken ble offentliggjort om lag fem uker tidligere enn før. Sturviltstatistikken ble i 1963 publisert i september, mens resultatene i 1964 forelå i mars for elgjakten, i april for hjortejakten og i mai for rådyrjakten.

Opgavene til avvirkingsstatistikken er en del endret, og statistikken ble i 1964 offentliggjort vel to måneder tidligere enn året før.

Skogstatistikken er nå samlet i én årspublikasjon mot tidligere to publikasjoner med to eller flere års mellomrom.

Statistikken over skyldmarksverdien har tidligere vært bearbeidd bare for jordbruk i fritt salg. Fra og med statistikken for 1963 gikk en over til særskilt bearbeiding også for jordbruk ved familiesalg, andre eiendommer med minst 0,24 skyldmark og eiendommer med under 0,24 skyldmark.

Foreløpige verditall for utenrikshandelen ble i 1964 offentliggjort 10-12 dager etter utløpet av oppgavemåneden og detaljerte oppgaver ca. $2\frac{1}{2}$ uke senere. Det trykte månedshefte ble sendt ut i gjennomsnitt 6-7 uker etter månedens slutt. I løpet av 1964 ble det planlagt en endring i trykkemetoden for heftet, som fra og med 1965 vil bli gitt ut i offset. Utgiftene blir mindre, og det regnes med raskere offentliggjøring. Årspublikasjonen Utenrikshandel, hefte I-III, ble ytterligere framskyndet i 1964.

Indeksberegningene for utenrikshandelen ble i 1964 lagt om til nytt basisår (1961 = 100) og med nytt vareutvalg. Tallet på indeksgrupper (utenom skip) ble økt fra 21 til 29 for innførselen og fra 19 til 24 for utførselen.

Undersøkelsen av lastebiltransportene i 1963 ble fullført våren 1964, og resultatene ble offentliggjort i en særskilt publikasjon.

Det ble i 1964 foretatt en undersøkelse av godstransport med rute-skip på kysten. Materialet var fortsatt under bearbeiding ved utgangen av året.

Hotellstatistikken ble utvidd med et par nye detaljerte tabeller og ble utgitt som egen publikasjon.

Statistikken over veitrafikkulykker ble lagt om fra 1. januar 1964. Som en prøveordning ble det tatt i bruk et nytt skjema som skulle brukes både som rapportskjema for politiet og statistikkskjema for Byrået. Det nye skjema skulle bare sendes inn for ulykker som medførte personskade. Da de fleste politimestre ikke fant ordningen tilfredsstillende, gikk Byrået etter samråd med Justisdepartementet tilbake til å innhente statistikkoppgaver på særskilt skjema fra 1. januar 1965.

Den månedlige produksjonsindeks for industrien ble i 1964 lagt om. I samband med omleggingen har en gått gjennom bedriftsutvalget med sikte på å øke dette i de grupper hvor en mente at dekningsprosenten var for lav. Beregningsgrunnlaget er også utvidd med en del nye industrigrupper.

Elektrisitetsstatistikken ble lagt om i 1964 og ble ved det nye opplegget vesentlig mindre arbeidskrevende enn før. Publikasjonen for året 1963 ble sendt ut to måneder tidligere enn statistikken for året før.

Månedsindeksen over verdien av detaljomsetningen ble lagt om til ny basis i begynnelsen av 1964.

Kvartalsstatistikken over ordretilgang og ordreserver ble utarbeidd på samme måte i 1964 som året før. Indekstall for bekledningsindustri og kjemisk industri ble offentliggjort første gang i første kvartal 1964 og for tekstilindustri i første kvartal 1965.

Skjemaene til bedriftstellingen 1963 ble sendt ut ved månedsskiftet mars-april 1964. Fra en del foretak ble opplysninger hentet inn sammen med oppgavene til den årlige industristatistikk. Det ble sendt skjema til om lag 125 000 foretak med i alt om lag 145 000 bedrifter. Revisjonsarbeidet tok til i august. Ved utgangen av året var det revidert i alt 10 000 skjemaer, og det var i alt 11 000 foretak som på det tidspunkt ennå ikke hadde sendt inn opplysninger.

Da bedriftstellingen hentet inn oppgaver fra alle industribedrifter og varehandelsbedrifter, ble de årlige utvalgstillinger for små industribedrifter og for varehandelsbedrifter sløffet for året 1963.

5. Annen økonomisk statistikk

Det ble i 1964 foretatt en undersøkelse av offentlig bygge- og anleggsvirksomhet med sikte på å belyse fordelingen på lønninger, materialer og arbeider bortsatt til entreprenører. Tellingsresultatene er ennå ikke publisert.

Thendehaverobligasjonsstatistikken ble utbygd med en kvartalsstatistikk for belysning av de løpende betalinger av avdrag på obligasjonsgjelden. Obligasjonsstatistikken gir etter dette full oversikt over obligasjonsgjelden og bruttobevegelsen i denne (emisjoner og avdrag) på kvartalsbasis.

Arbeidet med aksjespredningsstatistikken, hvor planleggingen ble påbegynt i 1963, har fortsatt i 1964.

En vesentlig del av bearbeidningen av inntektsundersøkelsen 1962 ble utført i 1964. Formålet med inntektsundersøkelsen er blant annet å skaffe bedre oversikt over inntekts- og formuesfordelingen enn den som skattestatistikk og nasjonalregnskap gir i dag. Undersøkelsen ventes avsluttet i 1965.

Utarbeidningen av akseptstatistikken ble stoppet i 1964. En undersøkelse av behovet for denne statistikken viste at den ikke lenger hadde tilstrekkelig interesse.

Det ble også i 1964 arbeidd med forbedring av statistikken over de offentlige sektorers finanser. En søker å samordne regnskapene for de ulike sektorer, slik at en skal få bedre oversikt og større jamførbarhet. Publikasjonen Kommunenes regnskaper 1962 ble satt opp etter disse prinsipper. I 1965 venter en å få ferdig en publikasjon som omfatter regnskapene til alle offentlige sektorer.

I 1964 ble spesifikasjonene for finansinstitusjonene i kredittmarkedstatistikken utvidd og samlet i en publikasjon. Publikasjonen omfatter regnskapsutdrag for Bank, Postgiro og Postsparebanken og de enkelte statsbanker, forretningsbanker, sparebanker, kredittforeninger og livsforsikringsselskaper.

Det forelå ferdig en ny engrosprisindeks i april 1964.

I begynnelsen av året ble det foretatt en undersøkelse av kvantumsrabattens betydning ved detaljsalg.

I 1964 ble det for første gang offentliggjort lønnsstatistikk for ansatte i helsestellet. Foruten den ordinære lønnsstatistikk ble det dessuten bearbeidd lønnsstatistikk for varehandel, sjøfolk i utenriksfart, sjøfolk i innenriksfart, ansatte i offentlige skoler og for statens embets- og tjenestemenn. For lærerpersonalet i folke- og framhaldsskolen ble det foretatt en undersøkelse av personlige lønnstillegg.

Det ble gjennomført en forbruksundersøkelse blant studenter. Resultatene forelå ferdig i 1965.

6. Nasjonalregnskap, forsknings- og analyseoppgaver

I tillegg til det løpende arbeid med nasjonalregnskapet ble det i 1964 lagt ned nye arbeid på å få ferdig publikasjonen Nasjonalregnskap 1865-1960 med reviderte og tilbakegående tall. Manuskriptet til den nye publikasjonen var i det alt vesentlige klart til trykning ved årets utgang. I løpet av året ble det dessuten sendt ut en publikasjon med tall fra nasjonalregnskapet for årene 1949-1962. En publikasjon over statens finanser i etterkrigstiden var på det nærmeste ferdig i manuskript ved årsskiftet 1964-65.

Overføring av stadig flere av nasjonalregnskapets arbeidsrutiner til EDB-anlegg pågikk også i 1964.

Innenfor skatteforskningen ble det arbeidd med undersøkelser av progressiviteten i skattesystemet i 1960, en oversikt over det norske skattesystemet i 1964 (en ajourføring av den tidligere oversikt for 1958, SØS nr. 7) og skattleggingen av norske investeringer i utlandet. Det ble dessuten utarbeidd en skatteprognosemodell for utliknet inntektsskatt til staten og arbeidd med et standardoppsett med sikte på å få bedre oversikt over sammenhengen mellom utliknede og betalte skatter. Arbeidet med spesialoppdrag for offentlige institusjoner resulterte blant annet i to publikasjoner: Utviklingen i personlige inntektsskatter 1952-1964 og Inntektsskatter i sju vest-europeiske land.

I løpet av 1964 ble det lagt ned mye arbeid på å få ferdig undersøkelsen om norsk økonomi i etterkrigstiden. Manuskript til en publikasjon om Norges økonomi etter krigen ble sendt til trykning høsten 1964. Innen årets utgang fikk en også på det nærmeste ferdig manuskriptutkast til publikasjoner om Foreign Business Enterprises in Norway, Nasjonalregnskap med 14 og 5 produksjonssektorer 1949-1961, Hefte I, og Ekteskap, fødsler og vandringer i Norge 1856-1960.

Det ble dessuten i årets løp arbeidd på en rekke andre forskningsprosjekter bl.a. om de langsiktige utviklingslinjer i norsk økonomi; en undersøkelse over stabiliteten av de økonomiske sammenhenger; undersøkelser over konsumentatferd og en undersøkelse over lønnsstrukturen i varehandelen.

Til bruk for Finansdepartementets arbeid med nasjonalbudsjettet ble det også i 1964 utført beregninger på grunnlag av Byråets kryssløpsmodell (Modis I). Arbeidet med å forbedre og å stille opp en mer detaljert numerisk økonomisk modell (Modis II) har vært gitt høy prioritet i 1964. Utpøvingen av den nye modellen, som blant annet vil muliggjøre raskere beregninger og dermed beregninger i langt flere alternativer, foregikk ved årsskiftet.

Også i 1964 ble det lagt stor vekt på konjunkturanalysen. Foruten Økonomisk utsyn for 1963 ble det publisert i alt ni konjunkturoversikter.